

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

A tantárgy célja fejleszteni a tanuló manuális képességeit, finommotorikáját és mozgáskoordinációját úgy, hogy tevékenysége során az eszközök használata váljon célirányossá, alakuljon ki elemi munkavégző képessége. Alkalmazni tudja a tanult ismereteket egyre nagyobb önállósággal a gyakorlati tevékenység során, a részfeladatok technológiájának és kapcsolatának megismerésével, a megtanult munkafolyamatok sorrendjének alkalmazásával. Biztosítani kell olyan személyiségjegyek kialakulását, amelyek az iskola befejezését követő új életközegben az eredményes szocializációhoz, munkatevékenységek végzéséhez megfelelő alapot teremthet.

A tantárgy feladata továbbá, hogy járuljon hozzá a tanulók esztétikai neveléséhez, alakítson ki olyan szokásokat, hogy igényük legyen közvetlen környezetük rendben tartására, az otthoni életben is tudják gyakorolni és alkalmazni ismereteiket, hozzájárulva környezetük gondozásához.

A fejlesztés során minél több és változatosabb feladathelyzetben ismerkedjenek meg a tanulók saját és közvetlen környezetüknek, a hétköznapok során szükséges, az önellátáshoz kapcsolódó feladatoknak, munkatevékenységeknek az elsajátításával, alapvető technikák gyakorlásával. Cél a biztos eszközhasználat elérése a háztartásban és a ház körül előforduló szerszámokkal.

Ebben a folyamatban alakulnak ki olyan szokások, készségek, képességek, amelyekkel a mindennapi életben előforduló, egyszerű önellátó, konyhai, takarítási és gondozási feladatok elvégzésére a középhúlyosan értelmi fogyatékos tanuló kisebb irányítással képessé válik.

Az önkiszolgálás – ruhagondozás terén ismerje meg, gyakorolja és alkalmazza a tanuló a textíliáknál tanult ismereteket, mosási, vasalási utasításokat/piktogramokat/. Ismerje meg a textilek alapanyagaival, általános tulajdonságaival, valamint azok megmunkálhatóságával, kezelésével kapcsolatos általános tudnivalókat, továbbá a varráshoz használatos cérnákat, díszítőöltéseket, gyöngyfűzéshez használatos fonalakat, eszközöket, a kapcsolódó balesetvédelmi előírásokat.

A konyhai műveletek során fontos az egyszerű alapanyagok megismerése, azok tárolása, felhasználhatósága, a munkafolyamatok elvégzése, a szükséges eszközök, azok használata, valamint a tevékenységhez szükséges munkamenet megismerése és gyakorlati alkalmazása.

Szükséges a takarítás, mosogatás eszközeinek, azok használatának, mosogató-, konyhai tisztítószeres leggyakrabban használatos típusainak megismerése és a balesetvédelmi előírásoknak a megfelelő használata.

Fontos feladat a vásárlással kapcsolatos teendők gyakorlása (az áruk megfelelő minőségének ellenőrzése, minőségi kifogások jelzése, teendők a kifogások felmerülése esetén), az árukon lévő piktogramok ismerete, azok figyelembevétele vásárlás során, valamint az ide vonatkozó elemi viselkedési szokások gyakorlása.

4. évfolyam

A tantárgy az erkölcsi nevelést a mindennapi életben előforduló önellátással és környezetgondozással összefüggő tevékenységek felelősségének megalapozásával, a napi kötelezettségek elvégzésére neveléssel alapozza meg.

A testi és lelki egészségre nevelést a környezet és a ruházat egészséges, praktikus megválasztására, kialakítására, javítására, és a munka, szórakozás, pihenés helyes egyensúlyának megismerésére törekvéssel segíti.

A tantárgy segíti a családi életre nevelés céljainak elérését, a családi munkamegosztásban a képességekhez, érdeklődéshez igazodó részvételre és a vállalt feladatok elvégzésére ösztönzéssel.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlesztését a környezet alapanyagainak, tárgyainak, eszközeinek és ezek tulajdonságainak és felhasználási lehetőségeinek megismerésével, valamint az egészség megóvására és a betegségek elkerülésére neveléssel támogatja.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület céljainak elérését a családi munkamegosztáshoz szükséges alapismeretek elsajátítása, a közösségi környezetért és egyéni érdekekben végzett munkatevékenység összehangolása segíti.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia az önellátásban a képességek és lehetőségek határainak felismerésével, a célok elérése érdekében a kitartó és megtervezett tevékenység elvégzésével erősödik.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség fejlődésére kihat a személyes megjelenés és a környezet esztétikumára törekvés és ennek felismerése.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Textilmunkák		Órakeret 16 óra + 2 szab. felh. óra
Előzetes tudás	Érzékelés, tapintással.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Anyagok tulajdonságainak megismertetése és megtapasztaltatása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
<p>Saját tapasztalatai alapján vizsgálni az anyagokat adott szempontok alapján.</p> <p>Utánzókézséget, kreativitást fejleszteni, adott anyagból ábrát, formát, tárgyat készíteni (minta után, saját elképzelés alapján).</p> <p>Környezetében található használati tárgyak közül textileket gyűjteni.</p> <p>Az olló használatát elsajátítani.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Anyagok tulajdonságai, alkalmazásuk. – Anyagok alakíthatósága. – Ismerkedés textillel. – Olló használata. – Nyírás, vágás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Anyagok válogatása eltérő szempontok szerint: puha, kemény, törékeny, éghető, tűzálló, természetes anyag, műanyag.</p> <p>Formák kirakása adott anyagokból (gesztenye, kavics, lencse).</p> <p>Vessző hajlítása, szalmából, drótból, fonalból fonat készítése.</p> <p>Homokvár építése a homokozóban, formázás homokozó edényekkel,</p>	<p><i>Kommunikáció:</i> szókincs.</p> <p><i>Játékra nevelés:</i> manipuláció természetes anyagokkal.</p> <p><i>Ábrázolás-alakítás:</i> kreativitás az alapanyagok felhasználásában, tárgyak készítése.</p>	

	<p>homoktálcán ábrák készítése. Textilek gyűjtése tanteremben, otthon (képek, tárgyak válogatása, csoportosítása, megnevezése, a tulajdonságra utaló mondatalkotás. Tapintással, bőrön keresztül az anyagra következtetni (selyem, bársony, zsákvászon, gyapjú, tüll), bekötött szemmel felismerési gyakorlat. Az olló használatának gyakorlása: nyírás, különböző vastagságú textilanyagok nyirkálása, vágás: egyenes vonal mentén, forma kivágása. Textilből kivágott formákból kép összeállítása, felragasztása kartonra, különböző vastagságú fonalból vonal követése, formakitöltés.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természetes anyag, műanyag, termés, alapanyag, textiltípusok, az olló részei, használatával kapcsolatos fogalmak.	

Tematikai egység / Fejlesztési cél	2. Egyszerű háztartási munkák	Órakeret 19 óra + 2 szab. felh. óra
Előzetes tudás	Hulladékgyűjtés fontossága.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Feladatot vállalása és jó elvégzése.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>Az eszközök használatához szükséges mozdulatok, fogások gyakorlása eszközzel és eszköz nélkül.</p> <p>Felelősi rendszer kialakítása, a szükséges munkák jelzésére, az eszközök kiosztására, végzésére.</p> <p>Irányítással használni a megismert eszközöket.</p> <p>Szabadtéri- és szobanövényeket gondozni, fejlődésüket</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – A ház körüli takarítási feladatokhoz használható eszközök és feladatok. – Tanteremben, folyosón egyszerű takarítási munkák. – Tisztítószerek tulajdonságai és használatuk. – Növénygondozás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Szabadban használt takarítóeszközök (seprű,</p>	<p><i>Kommunikáció:</i> szókinccs.</p> <p><i>Játékra nevelés:</i> szerepjáték.</p>

<p>figyelemmel kíséreni, arról rajzos (képes) naplót vezetni.</p> <p>A növénygondozást felelősi rendszerben végezni.</p>	<p>szemétlapát, szeméttároló, komposztáló, lombseprű, gereblye, hólapát) megnevezése, használatuk.</p> <p>Az utak, játszótér, udvar rendben tartása.</p> <p>Szemétszedés, a szemégyűjtők megfigyelése, ha megtelt, jelenteni a felnőtteknek.</p> <p>Az évszaknak megfelelő takarítási munkák, a hulladék szelektív gyűjtése (zöld hulladékot komposztálóba), a járdák, utak seprése, télen hólapátolás, csúszós út szórása.</p> <p>Seprés, portörlés, játékok lemosása (seprű, lapát, lemosó szivacs, porrongy használata).</p> <p>Tisztítószerek használatának gyakorlása ellenőrzés mellett.</p> <p>A környezet szépítése, az évszaknak megfelelően szükséges növényápolási munkák végzésébe bekapcsolódni, állandó irányítás mellett.</p> <p>Szabadtéri növények (vetés, palántázás, kapálás, öntözés, elnyílt virágok levágása, komposztálása) gondozása.</p> <p>Szobanövények gondozása a tanteremben, folyosókon, irányítás mellett.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Eszközök, a gondozott növényekkel kapcsolatos elnevezések.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3. Személyes szükséglettel kapcsolatos teendők</p>		<p>Órakeret 16 óra + 2 szab. felh. óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Saját ruha felismerése.</p>		
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Alkalmnak és az időjárásnak megfelelő öltözet kiválasztása.</p>		
<p>Fejlesztési feladat</p>	<p>Ismeretek – tevékenységek</p>	<p>Kapcsolódási pontok</p>	

<p>Megtanulni, hogy az alsó ruházatot naponta szükséges váltani.</p> <p>Rendszereteket kialakítani.</p> <p>Felszólítás nélkül váltócipőt használni.</p> <p>A rendszeres tisztálkodást természetes szükségletnek tartani.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Ruhák válogatása, csoportosítása. – Ruha gondozása, tárolása. – Cipőápolás. – Személyes tisztálkodás. – Bőrápolás. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Ruházat kiválasztásának gyakorlása (babaruha, kép, saját ruhák [évszak, időjárás, alkalom]).</p> <p>Az öltöző rendjének megtartása, ruhák, cipők elhelyezése a kijelölt helyen.</p> <p>Cipőfűzés, cipőkötés gyakorlása.</p> <p>A cipőápolás eszközei, ápolószerek, használatuk módja.</p> <p>Kézmosás módja (fürdés, hajmosás), fontosságának megértése.</p> <p>Takarékos vízhasználat, bőrápolás, allergia megelőzése (megfelelő tisztító- és ápolószerek használata).</p> <p>Fog- és szájápolás fontossága és ajánlott módja.</p> <p>Az időjárás káros hatásainak kivédése (szél, hideg, napsugárzás), panaszait, kérdéseit bátran mondja el.</p> <p>Tanulmányi séta, tisztálkodási- és bőrápoló szereket árusító üzlet meglátogatása, néhány használati utasítás elolvasása, ajánlott szerek kiválasztása, a választás indoklása.</p>	<p><i>Kommunikáció:</i> főfogalom alá rendelés.</p> <p><i>Játékra nevelés:</i> szerepjáték.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>A tisztálkodó szerek és ápolószerek használatával kapcsolatos fogalmak.</p>	

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>4. Anyagok alakítása</p>	<p>Órakeret 15 óra + 2 szab. felh. óra</p>
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Papír gyűrése, simítása.</p>	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A papír tulajdonságainak megismerése, alakítása különféle eszközökkel és technikákkal.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
<p>A papír változatos, sokoldalú használatát megismerni, technikákat elsajátítani, esztétikus alkotásokat készíteni.</p> <p>A megfelelő anyagokhoz megfelelő eszközöket választani.</p>	<p><i>Ismeretek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Papírok tulajdonsága, alakíthatóságuk (hajtogatás, tépés, sodrás, vágás, ragasztás, fűzés). – Ajándékok, elemi kompozíciók létrehozása. – Varrás kemény papírlemezre. <p><i>Tevékenységek</i></p> <p>Papírból különböző formák készítése – eltérő vastagságú papírok hajtogatása (legyező), felezőhajtés, sarkok illesztése, hajtások megerősítése, segítséggel csákó, hajó hajtogatása.</p> <p>Tépés, hajtés mentén, formakitépés tetszés szerint, mozaikkép, kép ragasztása előkészített alapra.</p> <p>Alkalmas papírok sodrása, formakitöltés, képkészítés az előkészített anyagból.</p> <p>Ollóval csíkvágás vonal mentén, a csíkokból füzér készítése.</p> <p>Előrajzolt forma kivágása, felragasztása, képkészítés (téli kép, karácsonyi, anyák napi, húsvéti).</p> <p>Papírfűzés, a technika elsajátítása, ritmikus sorok fűzése, az elkészült minta rögzítése.</p> <p>Kartonból, hullámpapírból varrással, festéssel, ragasztással tárgy készítése. Előlyukasztott lemezre varrás egyszerű öltéssel.</p>	<p><i>Ábrázolás-alakítás:</i></p> <p>tárgykészítés, anyagismeret.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Papírfajták, merkelőtű, ragasztófajták, öltések.	

A fejlesztés várt	A tanuló képes a megismert anyagokat adott szempontok szerint
--------------------------	---

eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>csoportosítani, legfontosabb tulajdonságaikat, alkalmazásukat ismerni.</p> <p>Képes az ollót balesetmentesen, kis segítséggel használni.</p> <p>Irányítással, rendszeresen részt vesz a kerti és szobanövények gondozásában.</p> <p>Rendszeresen részt vesz a tanterem, öltöző takarításában (söprés, szemétszedés, portörletés).</p> <p>Szokásává válik az alsóruha napi cseréje, a rendszeres fogápolás.</p> <p>Képes minta alapján munkadarabot készíteni, alkotását magáénak érezni, büszkeséget érezni.</p>
---	---